

**ДІЛОВА ГРА ЯК ОДИН З МЕТОДІВ АКТИВНОГО НАВЧАННЯ
ПРИ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ З ОБЛІКУ І АУДИТУ**

*Шутка С.Є., к.е.н., доцент,
Клим Н.М., к.е.н., доцент
Національний лісотехнічний університет України*

На сучасному етапі для підготовки висококваліфікованих фахівців з обліку і аудиту важливе значення має використання різноманітних методів навчання, що формують як індивідуальні професійні вміння, так і навички колективної роботи.

Формування активного навчання студентів – один із засобів розвитку пізнавальної діяльності. За їх допомогою ефективніше засвоюється навчальний матеріал на основі активного управління пізнавальною діяльністю студентів, розвивається пізнавальний інтерес до предмета, формуються уміння та навички застосування знань у практичній діяльності.

Активне навчання являє собою таку організацію та ведення навчального процесу, яка спрямована на всебічну активізацію навчально-пізнавальної діяльності студентів за допомогою широкого, бажано комплексного, використання як педагогічних (дидактичних), так і організаційно-управлінських засобів [2]. Одним із найактивніших методів навчання студентів є проведення ділової гри. Ділова гра – це метод навчання вибору послідовних, оптимальних рішень в умовах, що імітують реальну господарську практику.

Основною відмінністю ділових ігор від інших методів є те, що в них на основі наданого матеріалу послідовно створюється та спільними зусиллями учасників гри розв'язуються ситуації та відтворюються моделі професійної діяльності [5].

Слід відзначити, що ділова гра допомагає формуванню відчуття професіонала, і в той самий час розвиває у студентів ряд важливих здібностей: творчого професійного мислення, спільного прийняття рішень, формування практичних навичок, які не тільки відтворюють засвоєні знання, а ще й використовують їх у виробничо-орієнтованій діяльності [3].

Встановлено дослідниками, що під час мовного, словесного викладення навчальних матеріалів засвоюється обсяг інформації ледве більший ніж 20 % отриманого матеріалу, і це в той самий час, коли в процесі використання ділової гри засвоюється близько 90% інформації. Отже, ділова гра є засобом розвитку не лише професійних навичок і умінь, а й засобом активізації творчого професійного мислення, в ході якої студенти отримують здатність до аналізу специфічних ситуацій та вирішення для себе нових завдань і проблем.

У діловій грі господарські ситуації вивчаються в динаміці: яким чином впливає на діяльність або об'єкт прийняте рішення, як воно змінює його становище, відомі наслідки після впровадження прийнятого рішення (нова ситуація), і є послідовний ланцюжок рішень. Крім того, ділова гра виокремлює розуміння алгоритму та послідовності дій спеціаліста в кожній окремій ситуації. Студенти, які приймають участь у ділових іграх, набувають не тільки професійні, а й і ділові навички: вони починають скоріше уміти адаптуватись у групі, краще розуміти інтереси та цілі інших учасників гри, приймати групові або навпаки, самостійні рішення.

Для ділової гри характерним є наявність:

- імітаційної моделі професійної діяльності та виробничих відносин;
- проблемної ситуації;
- ролей;
- рольових цілей та спільної мети всього колективу;

- взаємодії учасників гри, які виконують ті або інші ролі;
- колективної діяльності;
- ланцюжка рішень [4].

Ділова гра має декілька етапів: на початку гри ставиться проблемна ситуація, потім вона розбивається на підзадачі, кожна з яких розв'язується на одному з етапів, останній етап гри присвячений розв'язанню початкової проблеми. Тим самим протягом гри утворюється ланцюжок рішень.

У результаті проведення гри студенти отримують:

- розуміння та засвоєння матеріалу підвищеної складності;
- розвиток умінь та навичок роботи в команді, прийняття рішень, здібностей контактувати та слухати інших, риторичних здібностей, лідерських якостей;
- розвиток продуктивного мислення, спостережливості, пам'яті, творчих здібностей, наполегливості, уміння доводити та відстоювати свою точку зору, організаторських здібностей [4].

Однак, використання ділових ігор має як позитивні, так негативні сторони. Перевагами проведення ділових ігор є:

- в процесі розв'язання проблем готовність брати на себе ініціативу та відповідальність за ухвалені рішення;
- уміння отримувати необхідну інформацію;
- здатність уникати конфліктних ситуацій за допомогою діалогу, знаходити шляхи розв'язання певних проблем, формулювати спільну точку зору;
- уміння розрізняти емоційні стани і використовувати у процесі спілкування;
- уміння діяти з урахуванням позицій і точок зору «колег» і «противників»;

Водночас до недоліків відносять:

- відсутність формалізованих критеріїв, які дозволяють здійснення більш об'єктивної оцінки і порівняти очікуваний результат з реальною дійсністю;

- відносна складність підготовки;

- відсутність чітко встановленого алгоритму проведення гри [3].

Таким чином, в процесі проведення гри стимулюється інтелектуальна діяльність студентів, вони вчаться прогнозувати, досліджувати та перевіряти правильність прийнятих рішень і гіпотез, виховують культуру спілкування, формують вміння працювати в колективі та з колективом, що підвищує інтелектуальну активність, пізнавальну самостійність та ініціативність студентів.

Література:

1. Дяченко-Богун М. Активні методи навчання у вищому навчальному закладі / М. Дяченко-Богун // Витоки педагогічної майстерності. Серія : Педагогічні науки. – 2014. – Вип. 14. – С. 74-79. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vpm_2014_14_14.
2. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: [навчальний посібник] / І. М. Дичківська – К.: Академвидав, 2004. – 320 с.
3. Доцинський Д. В. Ділова гра як засіб активізації пізнавальної діяльності учнів на уроках технології / Д. В. Доцинський // Режим доступу: gnpu.edu.ua/files/doschunsjkuj.doc.
4. Забарна А. П. Ділова гра як метод активного навчання на уроках інформатики / А. П. Забарна // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2010. – № 5. – С. 39-42. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/komp_2010_5_13.
5. Худолій Л. М. Методика викладання фінансових дисциплін: [навчальний посібник] / Л. М. Худолій . – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2005. – 77 с.